

UNDERSÖKNING AV BEHOV AV STRATEGISK
MILJÖBEDÖMNING
VATTENTJÄNSTPLAN
ARBOGA KOMMUN

2024-07-02

UNDERSÖKNING AV BEHOV AV STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING

Vattentjänstplan Arboga kommun

Uppdragsnamn Vattentjänstplan Arboga kommun

Uppdragsnummer 10367417

Författare Emelie Graesén

Granskad av Embla Myrdal

KUND

Arboga kommun

KONSULT

WSP

Arabygatan 9
352 46 Växjö

Besök: Arabygatan 9

Tel: +46 10-722 50 00
WSP Sverige AB

Org nr: 556057-4880
wsp.com

INNEHÅLL

1	Inledning	4
2	Sammanfattning av vattentjänstplanen	4
3	Metod	5
4	Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas	6
5	Sammanfattande bedömning	8

1 INLEDNING

Alla kommuner ska ha en vattentjänstplan enligt krav som infördes i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster vid årsskiftet 2022–2023. Vattentjänstplanen ska utgöra en långsiktig plan för hur kommunen ska tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Planen ska även innehålla en bedömning av vilka åtgärder som krävs för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid skyfall.

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en kommun som upprättar eller ändrar en plan som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vissa kommunala planer antas generellt ha en betydande miljöpåverkan. Vattentjänstplanen är inte utpekad som ett sådant exempel, men vattentjänstplaner innehåller åtgärder som kan röra stora delar av kommunen, som kan röra budgetfrågor och resursfrågor, och som kan påverka förutsättningar för exploatering i vissa områden i kommunen. Därför behövs en undersökning göras för att bedöma om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och om en strategisk miljöbedömning ska göras. Undersökningen syftar till att identifiera omständigheter som talar för eller emot om planens genomförande kan ge upphov till en betydande miljöverkan enligt 6 kapitlet 6 § miljöbalken.

Undersökningen har avgränsats till att bedöma den generella påverkan på miljön som vattentjänstplanen medför i och med föreslagen utveckling av allmänna vattentjänster i kommunen. Föreslagna åtgärder i vattentjänstplanen omfattar främst utredningar och strategiska åtgärder som ska göras för att säkerställa de allmänna VA-anläggningarnas funktion. Eftersom det är i detta stadie är oklart vad ovanstående åtgärder resulterar har en övergripande bedömning gjorts av dess påverkan.

Nedan redovisas metod och resultat av undersökningen. Resultatet visar att planen inte medför betydande miljöpåverkan.

2 SAMMANFATTNING AV VATTENTJÄNSTPLANEN

Vattentjänstplanen för Arboga kommun innehåller en beskrivning av förutsättningarna i kommunen med uppgifter om nuvarande försörjning för allmänna vatten- och avloppstjänster, en plan för den allmänna VA-anläggningen, inklusive plan för utbyggnad av allmän VA-försörjning samt en plan för enskilt VA. I vattentjänstplanen ingår även vilka åtgärder som krävs för att undersöka påverkan på allmänna VA-anläggningar vid skyfall.

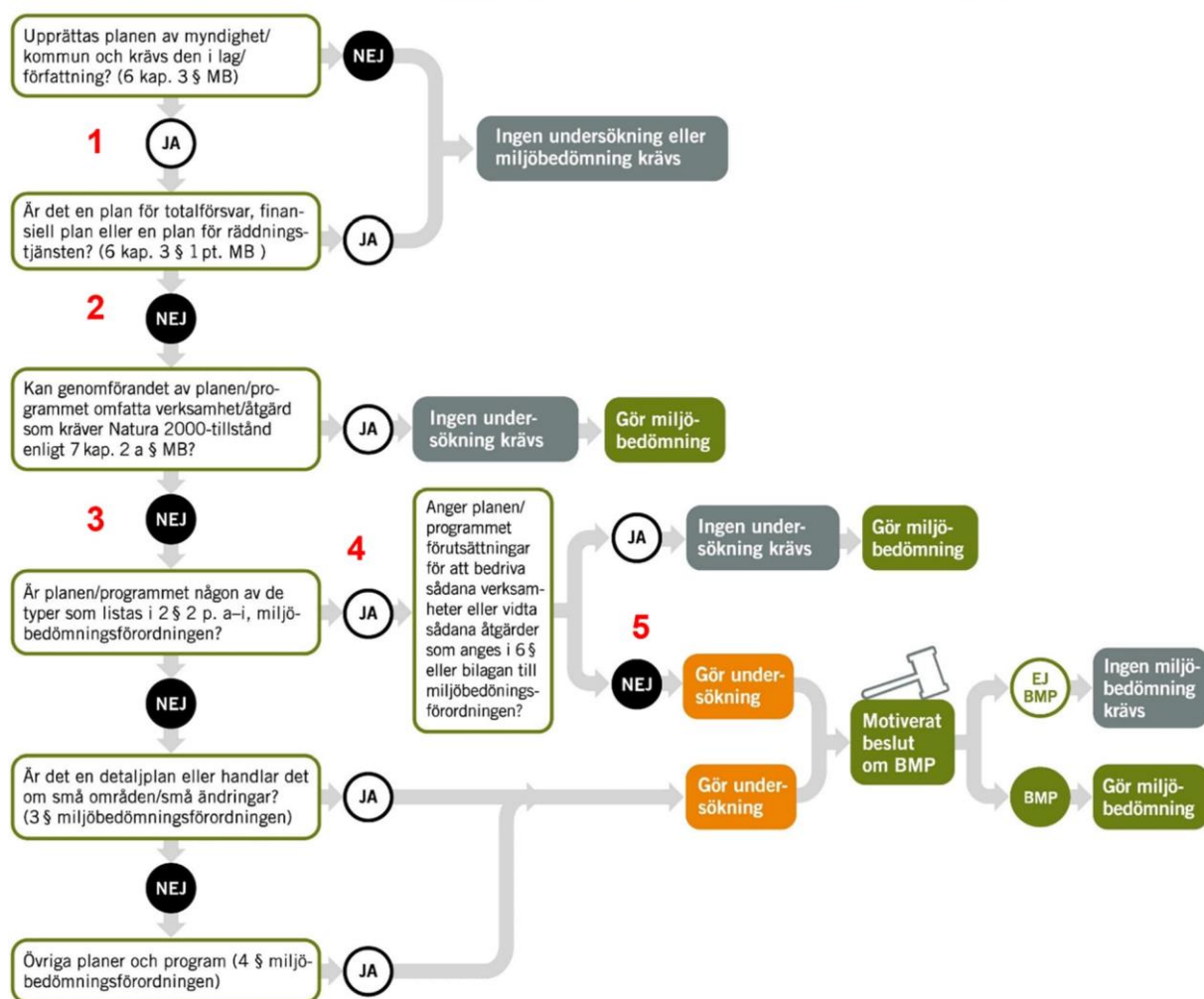
En av de väsentliga delar av vattentjänstplanen redogör om det i kommunen finns områden som är så kallade §6-områden där kommunen har ansvar att förse bebyggelse med kommunalt VA. En bedömning har gjorts av flertalet områden som idag har enskild VA-försörjning om det finns behov av kommunalt VA. Bedömningen omfattar inte hur områdena ska förse med kommunalt VA, bara om det föreligger ett behov eller inte. Respektive område som omfattas av vattentjänstplanen har graderats på en tregradig skala. Totalt är det 13 områden och av dessa är det ett område som behöver utredas vidare då det kan finnas ett behov av kommunal VA-försörjning. I resterande områden finns inget behov av kommunal VA. Det finns inget område där det finns ett kommunalt ansvar att lösa VA.

3 METOD

Parallellt med processen att ta fram vattentjänstplanen görs den strategiska miljöbedömningen. Processen för miljöbedömningen har gjorts enligt Figur 1, enligt Naturvårdsverkets vägledning¹. De röda siffrorna i figuren representerar de bedömningar som har gjorts och som redovisas under kapitel 4.

Den strategiska miljöbedömningen görs enligt processschemat i Figur 1 för att bedöma om en undersökning behöver göras. För respektive steg görs en bedömning som resulterar i ett slutgiltigt resultat. Som tidigare nämnts det görs bedömningen generellt för vattentjänstplanens påverkan på miljön och tar inte hänsyn till specifika åtgärder som vattentjänstplanen initierar.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1. Processen av strategisk miljöbedömning. Källa: Naturvårdsverket²

Eftersom vattentjänstplanen har upprättats av en kommun ska planen bedömas enligt 6 kapitlet 3 § i miljöbalken, vilket har bedömts i steg 1. I steg 2 konstateras att planen inte är för totalförsvaret, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten.

¹ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning>, hämtad 2023-05-29

² <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning>, hämtad 2023-05-29

Det tredje steget innebär en bedömning om planen kan omfatta åtgärder som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 § miljöbalken. Vattentjänstplanen medför inte att några åtgärder ska göras inom Natura 2000-område. Slutsatsen är alltså ett nej i det tredje steget.

Nästa steg, det fjärde, handlar om planen är listad i 2 § 2 punkten (a-i) i miljöbedömningsförordningen. Vattentjänstplanen för Arboga kommun omfattas av i) "en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning." Därmed ger bedömningen ett ja i steg fyra.

Steg fem innebär en bedömning om planen medför förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6§ eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen. Detta innebär olika anläggningar för bland annat infrastruktur. Den aktuella planen klargör vad som ska göras men inte hur det ska göras, exempelvis vilken teknisk lösning som väljs eller vilket markanspråk som görs. Slutsatsen för detta steg är således att det krävs en undersökning (enligt miljöbalkens 6 kap. 5 § nedan) för att fastslå om behov av strategisk miljöbedömning krävs.

4 UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN KAN ANTAS

För att utreda om planen antas medföra betydande miljöpåverkan görs en undersökning, vars innehåll framgår av miljöbalkens 6 kap. 6 §. Undersökningen ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Om undersökningen visar på att planen kan antas ha en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning tas fram och antas parallellt med planen. Undersökningen ska ge ett beslutsunderlag men också bidra med kunskap som kan vara användbart i det fortsatta arbetet i planen. Det är också väsentligt att undersöka hur olika miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram.

Undersökningen om planens genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan har gjorts utifrån 5§ miljöbedömningsförordningen (2017:966). För att tydliggöra vilka aspekter som har bedömts har en checklista använts och resultatet redovisas i Tabell 1 nedan. I tabellens vänstra kolumn redogörs för vilket övergripande bedömningsområde som har bedömts. I mitten-kolumnen bedöms om det är en negativ, positiv eller ingen påverkan på området. I kolumnen längst till höger ges en kommentar för bedömningen. Nedan följer en redogörelse över vattentjänstplanens miljöpåverkan.

Tabell 1. Bedömningsområden eller miljöeffekter som ingår i undersökningen om betydande miljöpåverkan och behov av en strategisk miljöbedömning för Arboga kommuns vattentjänstplan.

Övergripande bedömningsområden/ miljöeffekter	Bedömd påverkan	Kommentar
Globala mål, Agenda 2030	Positiv	Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till måluppfyllelse av mål 6, "Rent vatten och sanitet för alla" och 11 "Hållbara städer och samhällen".
Miljömål	Positiv	Genom att göra det åtgärder som tas upp i vattentjänstplanen bidrar det till att nå målen "Ingen övergödning", "Grundvatten av god kvalitet", "Levande sjöar och vattendrag" och "God bebyggd miljö".
Översiktsplan	Positiv	I översiktsplanen finns utpekade utredningsområden för bebyggelse, vilka ligger i närhet till befintliga VA-områden. För att kunna utveckla dessa bebyggelseområden är en förutsättning att det är möjligt att lösa VA-försörjningen, vilket vattentjänstplanen tar hänsyn till.

Övriga kommunala planer och program	Positiv	Vattentjänstplanen bedöms ha en viss påverkan på några andra kommunala planer genom att den har en koppling till kommunens dagvattenstrategi gällande hantering av dagvatten samt klimatstrategi gällande påverkan av klimatförändringar.
Befolkning och människors hälsa	Ingen	Risker för befolkningen och människors hälsa bedöms varken minska eller öka på grund av vattentjänstplanen.
Djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kapitel miljöbalken, och biologisk mångfald i övrigt	Ingen	Inga åtgärder är föreslagna i planen som kan antas påverka skyddad natur eller biologisk mångfald.
Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt	Positiv	De åtgärder som är föreslagna i vattentjänstplanen kan ha en positiv påverkan på hushållning av mark, vatten och den fysiska miljön. De åtgärder som föreslås handlar om att utreda vidare och beroende på resultatet av utredningarna kan de ha en positiv effekt. Störst effekt kan åtgärderna om att inrätta vattenskyddsområden ha gällande hushållning av vatten.
Annan hushållning med material, råvaror och energi, eller andra delar av miljön	Positiv	Vattentjänstplanen berör hushållning av vatten som en resurs för dricksvattenförsörjning, med syftet att planera för en hållbar dricksvattenförsörjning, där vattnet som resurs ska räcka till alla. En annan föreslagen åtgärd är att driva ett uppströmsarbete för att minska oönskade ämnen när reningsverket, vilken också är positiv.
Landskap, bebyggelse	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar landskapet eller bebyggelse.
Kulturmiljö	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar kulturmiljö.
Yt- och grundvatten	Positiv	Vattentjänstplanen syftar till att säkerställa en god VA-försörjning med en minimal påverkan på människors hälsa och miljö. Tack vare en god VA-försörjning riskeras inte statusen i yt- och grundvatten att försämrats.
Mark, jord	Ingen	Inga åtgärder föreslås om kan påverka mark och jord.
Luft, klimat	Ingen	Vattentjänstplanen berör inte aspekten luft, men däremot konsekvenserna av ett förändrat klimat. Planen i sig bedöms dock inte ha någon påverkan på klimatet i detta skede.

Genom att genomföra vattentjänstplanen bidrar den till flera positiva aspekter på miljön samtidigt som en försämring av miljön inte riskerar att ske. De föreslagna åtgärderna i vattentjänstplanen syftar till att säkerställa avlopps- och dricksvattenförsörjning, genom att se över föreskrifter för vattenskyddsområden, säkerställa en trygg VA-försörjning avseende kunskap och resurser samt iakta risker för skyfalls påverkan på allmänna anläggningar.

5 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Utifrån ovanstående checklista bedöms planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan. Det innebär att ingen miljöbedömning kommer att upprättas.

Syftet med vattentjänstplanen är att säkerställa att de allmänna anläggningarna fungerar vid skyfall, men också att de tillgodoser behovet av rent dricksvatten och renar avloppsvatten för att minimera risken för människors hälsa och miljön. Genom att minimera mängden orenat och/eller otillräckligt renat avloppsvatten (såväl spillvatten som dagvatten) som når recipient minskas bland annat tillgången på övergödande ämnen, men också med avseende på andra ämnen, så som syreförbrukande ämnen, och bakterier. En god dricksvattenkvalitet är väsentligt för människors hälsa. Planen förväntas ge vissa positiva effekter i och med att dess syfte är att säkerställa den allmänna VA-försörjningen.

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 55 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Vi planerar, projekterar, designar och projektleder olika uppdrag inom transport och infrastruktur, fastigheter och byggnader, hållbarhet och miljö, energi och industri samt urban utveckling. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB
Arabygatan 9
352 46 Växjö
Besök: Arabygatan 9

T: +46 10-722 50 00
Org nr: 556057-4880
wsp.com

